

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор навчально-наукового
інституту «Каразінський інститут
міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
(вказати назву структурного підрозділу)
Писаревський М.І.
(вказати П.І.Б керівника)
“27” серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до фаху «Міжнародні відносини»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
(шифр і назва)

спеціальність _____ С3 Міжнародні відносини
(шифр і назва)

освітня програма _____ Міжнародні відносини
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ Обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026/ 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“27” серпня 2026 року, протокол №1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Наталія ВІННИКОВА, д. політ. наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних відносин.
Ірина ПАНОВА, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол від “26” серпня 2026 року № 1

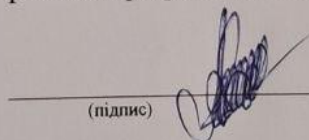
Завідувач кафедри міжнародних відносин

(підпис)

Вінникова Н.А.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Гарантка освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

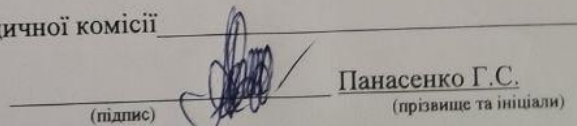

(підпис)

Панасенко Г.С.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від “27” серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Панасенко Г.С.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Вступ до фаху «Міжнародні відносини» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» підготовки фахівців

першого (бакалаврського) рівня

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності СЗ Міжнародні відносини

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - формування у здобувачів вищої освіти первинного цілісного уявлення про специфіку, структуру та тенденції розвитку міжнародних відносин як сфери професійної діяльності та наукової галузі; ознайомлення з основними засадами дипломатичної та аналітичної діяльності, професійною етикою та стандартами академічної доброчесності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Визначити роль і функції фахівця з міжнародних відносин, дипломата, аналітика-міжнародника в умовах сучасних глобальних трансформацій.

Засвоїти базову понятійно-категоріальну систему теорії та практики міжнародних відносин.

Ознайомити здобувачів з інформаційними джерелами, аналітичними інструментами, цифровими технологіями (зокрема штучним інтелектом) та стандартами академічної доброчесності.

Сформувати первинні навички аналізу міжнародних подій, підготовки аналітичних довідок та ведення професійної дискусії.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин* – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
1-й	-
Лекції	
32 год.	-
Семінарські заняття	
16 год.	-
Лабораторні заняття	
год.	-
Самостійна робота	
72 год.	-
у тому числі індивідуальні завдання	
-	

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Загальні компетентності:

- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК16. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

1.8. Пререквізити: не передбачено

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Багатовимірність міжнародних відносин

Тема 1. Міжнародні відносини як наука, навчальна дисципліна та сфера професійної діяльності

Об'єкт і предмет дослідження науки про міжнародні відносини. Міжнародні відносини як професійна галузь: дипломатична служба, аналітична діяльність, міжнародні організації, неурядовий сектор та медіа. Вимоги до професійної компетентності фахівця з міжнародних відносин. Інформаційно-аналітична робота та академічна доброчесність фахівця-міжнародника. Джерела міжнародної інформації, критерії їх верифікації. Методи первинного аналізу міжнародних подій. Академічна доброчесність: принципи, стандарти, запобігання плагіату. Правила використання генеративного штучного інтелекту у системі вищої освіти (Політика ХНУ імені В. Н. Каразіна).

Тема 2. Тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин.

Глобалізація vs геополітична фрагментація та зміна глобального порядку. Державні та недержавні актори (Big Tech, міжурядові та неурядові організації). Сутність і роль держави у сучасній глобальній системі світу. Трансформаційна концепція державного суверенітету. «Великі гравці» на світовій арені. Взаємодія державних і недержавних акторів у міжнародній політиці. Історичні форми глобалізації. Модель «плоского світу» Томаса Фрідмана і «Глобалізація 3.0.». Глобальна урбанізація та міжнародна міграція як тренди глобального розвитку. Найбільші мегаполіси світу. Роль Південно-азійського регіону в формуванні глобалізаційних трендів. Форми сучасної культурної глобалізації. Міжнародні відносини крізь призму «теорії поколінь». Зіткнення глобальних генерацій.

Тема 3. Міжнародні відносини в контексті технологічного укладу

Технологічні чинники розвитку міжнародних відносин. Конфігурація світового порядку і розподіл сил на міжнародній арені в контексті Першої, Другої і Третьої промислових революцій. Ключові тези Клауса Шваба в інтерпретації розвитку глобалізаційних процесів крізь призму концепції Четвертої промислової революції. Вплив технологій штучного інтелекту на економічний, соціальний, політичний виміри глобального розвитку. Боротьба за глобальне лідерство у сфері штучного інтелекту і формування цифрового світового ладу. Тренд «технонаціоналізму». Цифровізація виробництва та сервісних галузей як фактор розвитку глобальної економіки. Вплив роботизації та технологій штучного інтелекту на сферу зайнятості. Проблема нерегульованості цифрової економіки. Роль криптовалют у формуванні глобальних фінансових ринків. Геоекономічні аспекти поточного стану глобалізації. Сценарії розвитку цифрового світового ладу.

Тема 4. Міжнародна безпека і міжнародні конфлікти

Еволюція поняття «міжнародна безпека»: від державоцентричної системи та воєнно-політичного стримування до людської, комплексної, екологічної та цифрової безпеки. Концепції національної та колективної безпеки (ООН, НАТО). Місце України у розбудові нової архітектури регіональної та глобальної безпеки. Природа, витоки та класифікація сучасних міжнародних конфліктів. Особливості воєн «нового покоління» та гібридних конфліктів: стирання меж між станом війни та миру, комбінування конвенційних та неконвенційних засобів, інформаційно-психологічні операції, кібератаки та економічний тиск. Концепція «асиметричних конфліктів». Роль державних і недержавних акторів у міжнародних конфліктах. Застосування цифрових технологій та штучного інтелекту у військово-політичній сфері.

Розділ 2. Механізми регулювання міжнародних відносин

Тема 5. Міжнародне співробітництво

Змістовне наповнення поняття «міжнародне співробітництво». Нормативні принципи міжнародної співпраці: принцип суверенної рівності держав; принцип незастосування сили; принцип мирного розв'язання спорів; принцип невтручання у внутрішні справи; принципи територіальної цілісності держави; принцип непорушності кордонів; принцип поваги до прав людини; принцип рівноправності й самовизначення народів; принцип виконання зобов'язань згідно з міжнародним правом. Трактатування «сили» в міжнародно-правовій площині. Поняття міжнародних режимів. Форми міжнародного співробітництва. Поняття «мультилатералізму», «білатералізму», «унілатералізму».

Тема 6. Зовнішня політика та дипломатія

Поняття зовнішньої політики та її співвідношення з міжнародними відносинами. Види та інструменти зовнішньої політики зовнішньої. Дипломатія як форма несилової реалізації зовнішньої політики. Історичні форми дипломатії. Найважливіші функції дипломатії. Нормативні засади міжнародної дипломатії. Форми дипломатичної діяльності: спеціальні місії та постійні представництва. Види сучасної дипломатії. Публічна дипломатія. Принципи дипломатичного протоколу. Процедура встановлення дипломатичних відносин між державами. Структура дипломатичного корпусу. Поняття «Надзвичайний і Повноважний Посол», «консул», «дуаен». Привілеї та імунітети дипломатичних представників.

Тема 7. Міжнародні організації як регулятори міжнародних відносин.

Типологія міжнародних організацій. Функції міжнародних міжурядових організацій: нормотворча, інформативна, оперативна, організаційна. Членство у міжнародних організаціях. Міжнародні неурядові організації та транснаціональні рухи як форма громадянської участі у глобальних процесах. Завдання міжнародних неурядових організацій. Переваги та проблемні аспекти формування міжнародних неурядових організацій. Залежність міжнародних неурядових організацій від донорів. Організація Об'єднаних Націй. Цілі та принципи діяльності. Інституційні органи ООН. Діяльність ООН з підтримки міжнародного миру та безпеки: нормативні засади та практичні форми реалізації. Складові глобальної системи ООН. Питання ефективності діяльності Організації Об'єднаних Націй. Проблеми реформування ООН.

Тема 8. Клубні форми глобального управління.

Походження «клубів» як форм групової комунікації. Характеристики клубів: ексклюзивність членства, закритий формат зустрічей, відсутність інституційної та нормативної основи функціонування. Виникнення Групи 7. Вплив Великої Сімки на перебіг світових процесів. Ротаційна форма головування у клубі. Велика Двадцятка (G20). Учасники і система ротаційного головування у форматі «Троїка». Саміти Групи 7 і Групи 20. Структурний формат: саміти, фінансовий трек і трек шерп. Громадянський сектор у межах діяльності Групи Двадцяти – «Аутріч діалог». Критика системи представництва у Великій Двадцятці. Дилеми ефективності глобальних клубів у регулюванні міжнародних відносин. Вплив недержавних акторів на перебіг міжнародних процесів. «Більдерберзькі зустрічі» - міжнародна інтеграційна платформа глобальної еліти.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усь ог о	у тому числі				
		л	с	ла б.	інд.	с. р.		л	п	ла б.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Багатовимірність міжнародних відносин												
Тема 1. Міжнародні відносини як наука, навчальна дисципліна та сфера професійної діяльності	15	4	2			9						
Тема 2. Тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин	15	4	2			9						
Тема 3. Міжнародні відносини в контексті технологічного укладу	15	4	2			9						
Тема 4. Міжнародна безпека і міжнародні конфлікти	15	4	2			9						
Разом за розділом 1	60	16	8			36						
Розділ 2. Механізми регулювання міжнародних відносин												
Тема 5. Міжнародне співробітництво	15	4	2			9						
Тема 6. Зовнішня політика та дипломатія	15	4	2			9						
Тема 7. Міжнародні організації як регулятори міжнародних відносин	15	4	2			9						
Тема 8. Клубні форми глобального управління	15	4	2			9						
Разом за розділом 2	60	16	8			36						
Усього годин	120	32	16			72						

4. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні відносини як наука, навчальна дисципліна та сфера професійної діяльності	2
2	Тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин	2
3	Міжнародні відносини в контексті технологічного укладу	2
4	Міжнародна безпека і міжнародні конфлікти	2
5	Міжнародне співробітництво	2
6	Зовнішня політика та дипломатія	2
7	Міжнародні організації як регулятори міжнародних відносин	2
8	Клубні форми глобального управління	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготувати «Карту професійних траєкторій міжнародника». Підготувати презентацію до 10 слайдів, у які розкрити потенційні особисті сценарії кар'єри міжнародника. Обґрунтувати, які знання і навички знадобляться для кожного сценарію. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Вступ до фаху «Міжнародні відносини».	9
2	Підготувати аналітичний матеріал до форсайт-батлу (короткі виступи-дебати) «Битва трендів: Світ у 2035 році» Формат: Командам протилежні тенденції розвитку світу (Глобалізація vs Деглобалізація, Багатополарність vs Поларизація довкола двох центрів сили, Посилення роль суверенних держав vs Вплив транснаціональних корпорацій). За 20 хвилин команди мають підготувати аргументи та виступити з 3-хвилинним захистом позиції, чому саме їхній тренд визначатиме наступне десятиліття, навівши 2 реальних приклади з новин. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Вступ до фаху «Міжнародні відносини»	9
3	Підготувати аналітичний матеріал до рольової симуляції Рольова симуляція багатосторонніх переговорів «Tech-Diplomacy: Симуляція регулювання штучного інтелекту» Моделюється засідання саміту з технологічної безпеки. Команди ділять між собою ролі: США, ЄС, Китай, Global South та Альянс Big Tech (технологічних гігантів). Завдання - сформулювати та захистити свій 3-пунктовий проєкт міжнародного договору про прозорість та безпеку ШІ. Команди шукають компроміси між національними інтересами, прибутками корпорацій та етичними нормами. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Вступ до фаху «Міжнародні відносини».	9
4	Підготувати аналітичний матеріал до стратегії попердження конфлікту. «Аналіз гібридної загрози: Крізь призму аналітика»	9

	Формат: Кейс-стаді та презентація безпекового брифінгу (Crisis Mapping). Команда повинна ідентифікувати елементи конфлікту, розкласти їх за 4 вимірами (військовий, інформаційний, кібер-, економічний) та запропонувати стратегію відповіді держави. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Вступ до фаху «Міжнародні відносини».	
5	Ярмарок проєктів: Формула успішного партнерства» Формат: Ярмарок ідей / Пітчінг міжнародних ініціатив. Кожна команда отримує складну глобальну чи регіональну проблему (відновлення інфраструктури після конфлікту, розмінування, екологічна криза або розбудова цифрових коридорів). Завдання - розробити та «продати» іншим командам міжнародний проєкт співробітництва: залучити 3-х різних партнерів (державу, неурядову організацію та донора) й пояснити, чому взаємна вигода переважить витрати. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Вступ до фаху «Міжнародні відносини».	9
6	Дипломатичний демарш: Мистецтво ноти та пресконференції» Формат: Симуляція роботи пресслужби МЗС. Суть завдання: Командам задається раптова зовнішньополітична ситуація (наприклад, недружня заява посадовця іншої країни чи порушення торговельної угоди). Команда за 15 хвилин має скласти 2 документи: короткий проєкт дипломатичної ноти протесту (із дотриманням дипломатичного етикету) та виголосити 1.5-хвилинну заяву речника МЗС для преси з відповідями на 2 гострі запитання від студентів-«журналістів». Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Вступ до фаху «Міжнародні відносини».	9
7	«Реформа Ради Безпеки ООН: Місія (не)можлива» Формат: Моделювання засідання органу або розробка проєкту рішень. Суть завдання: Команди представляють різні блоки держав (постійні члени РБ, Африканський Союз, "G4" — Німеччина/Японія/Індія/Бразилія, малі острівні держави). Вони мають підготувати та презентувати по 2 конкретні пропозиції щодо реформування права вето та розширення складу РБ ООН, а потім спробувати знайти хоча б один консенсусний пункт. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Вступ до фаху «Міжнародні відносини».	9
8	Створення проєкту неурядової організації для представництва інтересів на глобальному рівні. Сформувати назву, цілі, структуру міжнародної неурядової організації, складові промо-кампанії. Обґрунтувати ефективність взаємодії міжнародної неурядової організації з наявними міжнародними міжурядовими об'єднаннями. Робота в командах. Презентація до 10 слайдів. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Вступ до фаху «Міжнародні відносини».	9
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП представлена у табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Вступ до фаху «Міжнародні відносини»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН01	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	Лекція, робота в командах, робота з вторинними даними, виконання ситуаційних завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання результатів дослідження на семінарських заняттях; розв'язування ситуаційних завдань.
РН3	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	Лекція, робота в командах, робота з вторинними даними, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання аналітичних завдань, ситуаційних завдань.
РН17	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.	Лекція, робота з вторинними даними, виконання ситуаційних завдань у командах, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання аналітичних завдань, творчих завдань.

8. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) здійснюється на семінарських/практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- ✓ контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та семінарських/практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- ✓ контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань у ході індивідуально / командної роботи студентів;
- ✓ контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- ✓ контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- ✓ контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- ✓ оцінювання вмінь та навичок збирати та оброблювати дані.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На семінарському/практичному занятті здобувач може отримати від 1 до 8/6 балів. Максимальна сума балів за поточним контролем складає **60 балів**.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється після їх завершення на основі проведення екзамену. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем. Тестове завдання складається з 20 питань, кожному з яких присвоєна кількість балів відповідно до кількості правильних варіантів відповідей, що в сумі складають 40 балів. Максимальна кількість балів, яку можна отримати за підсумковий контроль – 40 балів. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Екзамен	Сума
Розділ 1				Розділ 2				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
Т е м а 1	Т е м а 2	Т е м а 3	Т е м а 4	Т е м а 5	Т е м а 6	Т е м а 7	Т е м а 8					
8	8	8	8	8	8	6	6	не передбачено	не передбачено	60	40	100

Т1, Т2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Будь-яке завдання, виконане з порушенням академічної доброчесності – 0 б.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Методи оцінювання	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Оцінювання семінарських занять (максимум 8 балів)		
Оцінювання виступів з доповідями на семінарських заняттях	Зміст доповіді відповідає темі і розкриває її повною мірою, доповідь супроводжується графічною презентацією, відповіді на запитання є вичерпними, логічними і обґрунтованими.	5
	Зміст доповіді відповідає темі, але розкриває її не повністю або частково, доповідь супроводжується непоказною, відповіді на запитання є не повною мірою вичерпними, логічними і обґрунтованими.	3-4
	Зміст доповіді не відповідає темі і не розкриває її сутності, відповіді на запитання є хаотичними, неточними або необґрунтованими.	0-2
Оцінювання участі у дискусіях при обговоренні доповідей на семінарських заняттях	Здобувач вищої освіти бере активну участь у дискусії при обговоренні доповіді; запитання, які він ставить доповідачу, відповідають темі доповіді, є зрозумілими і суттєвими.	3
	Здобувач вищої освіти бере участь у дискусії при обговоренні доповіді; запитання, які він ставить доповідачу, частково відповідають темі доповіді, подекуди є зрозумілими або суттєвими	0-2
Оцінювання семінарських занять (максимум 6 балів)		
Оцінювання виступів з доповідями на семінарських заняттях	Зміст доповіді відповідає темі і розкриває її повною мірою, доповідь супроводжується графічною презентацією, відповіді на запитання є вичерпними, логічними і обґрунтованими.	4
	Зміст доповіді відповідає темі, але розкриває її не повністю або частково, доповідь супроводжується непоказною, відповіді на запитання є не повною мірою вичерпними, логічними і обґрунтованими.	3
	Зміст доповіді не відповідає темі і не розкриває її сутності, відповіді на запитання є хаотичними, неточними або необґрунтованими.	0-1
Оцінювання участі у дискусіях при обговоренні доповідей на семінарських заняттях	Здобувач вищої освіти бере активну участь у дискусії при обговоренні доповіді; запитання, які він ставить доповідачу, відповідають темі доповіді, є зрозумілими і суттєвими.	2
	Здобувач вищої освіти бере участь у дискусії при обговоренні доповіді; запитання, які він ставить доповідачу, частково відповідають темі доповіді, подекуди є зрозумілими або суттєвими	0-1
Підсумковий контроль (тестування)	Здобувач правильно відповів на всі тестові питання.	40
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 75 % тестових питань.	30–39
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 50 % тестових питань.	20–29
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 25 % тестових питань.	10–19

	Здобувач правильно відповів на менш ніж 25 % тестових питань.	1–9
	Здобувач не відповів на жодне з тестових питань.	0

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності для здобувачів освіти:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика використання технологій штучного інтелекту

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема усного опитування, тестування, модульних контрольних робіт та семестрового екзамену.

Під час підготовки до практичних занять, виконання самостійних завдань, підготовки презентацій, інформаційних повідомлень, есе та аналітичних матеріалів здобувач освіти може використовувати ШІ як допоміжний інструмент для пошуку й систематизації інформації, формування структури роботи, пояснення понять, мовного та стилістичного редагування тексту. Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів і прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

У разі використання ШІ здобувач освіти зазначає назву сервісу або моделі, дату та характер його використання. За вимогою викладача здобувач освіти надає використані запити або пояснює спосіб застосування технологій ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Зарахування неформальної освіти та додаткових активностей

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за успішне проходження тренінгів або дистанційних курсів на провідних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо), які тематично пов'язані зі змістом дисципліни. Проходження курсу або тренінгу має бути підтверджено офіційним документом (сертифікат або свідоцтво). Курс має бути погоджений з викладачем. Рекомендується обговорити вибір курсу заздалегідь. За успішне проходження одного курсу може бути зараховано до 5 балів додаткової поточної успішності.

Додаткові бали можуть бути нараховані за активну участь у наукових конференціях, публікацію наукових статей або тез. Участь підтверджується наданням сертифіката учасника конференції та/або копіями наукових публікацій тощо. Участь з доповіддю на

науково-практичній конференції оцінюється до 5 балів. За публікацію тез конференції можна отримати до 5 балів, за публікацію статті у фаховому виданні - до 10

Кожне звернення розглядається індивідуально. Рішення про зарахування додаткових балів приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Незалежно від кількості додаткових активностей, максимальна кількість балів поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирьохрівневої шкали оцінювання
90 – 100	Відмінно
70-89	Добре
50-69	Задовільно
0-49	Не задовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Аджемоглу Д., Джонсон С. Влада і прогрес. Тисячолітня боротьба людства за технології та процвітання / пер. з англ. С. Золотухіна. Київ : Наш Формат, 2026. 576 с.
2. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають? Походження влади, багатства та бідності. Пер. О. Дем'янчук. Київ: Наш Формат. 2025. 440 с.
3. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.
4. Баб'як О. В., Сазонець І. Л. Міжнародні організації: сутність, функції та канали комунікації з національними урядами. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.12.137>
5. Бжезинський З. Велика шахівниця. Американська першість та її геостратегічні імперативи. Харків: Фабула. 2025. 288 с.
6. Болл М. Метавсесвіт. Як він змінить нашу реальність. Пер. С. Стець. Київ: Артбукс. 2024. 504 с.
7. Вареник О. Міжнародна соціальна безпека в умовах військової агресії: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 272 с.
8. Дронов В.Ю. Міжнародні відносини та світова політика : навч.-метод. посіб. Одеса: Фенікс, 2022. 132 с.
9. Єремєєва І.А. Теорія міжнародних відносин.: підруч. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 140 с.
10. Зейхан П. Кінець світу – лише початок. Картографування краху глобалізації. Пер. О. Чупа. Київ: Лабораторія. 2025. 592 с.
11. Історія міжнародних відносин : навч.-метод. посіб. / уклад.: І. М. Коваль, Ю. І. Майстренко. Одеса : Астропринт, 2024. 132 с.

12. Кадлубович Т.І., Загородня А.С. Міжнародні відносини та світова політика : навч.-метод. посібник. Київ : Університет «Україна», 2025. 286 с.
13. Кіссінджер Г. Дипломатія. Київ: КМ-Букс. 2022. 864 с.
14. Колективна пам'ять, примирення і міжнародні відносини: колективна монографія / наук. ред. Н. Масловські, А. Шептицький; наук. ред. укр. вид. А. М. Киридон, С. С. Троян. Київ: Ніка-Центр, 2023. 200 с.
15. Конфронтація та співробітництво в міжнародних відносинах: теорія і практика: збірник наукових праць / За заг. ред. канд. іст. наук, доц. С.В. Толстова. Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2023. 211 с.
16. Коптев А. І., Свистунов В. І. Дипломатична і консульська служба України: теорія, практика, виклики : монографія. К. : АТ «Інтерсервіс», 2023. 280 с
17. Корсунський С. Як нації відновлюються: досвід Східної Азії. Харків: Vivat. 2023. 192 с.
18. Лісовський П., Лісовська Ю. Теорія міжнародних відносин: навч. посіб. Київ: Кондор, 2022. 220 с.
19. Лубківський Д. Подвиги Геракла. Стратегія перемоги у міжнародних відносинах. Львів : Видавництво Старого Лева, 2026. 432 с.
20. Магнусон В. Заради прибутку. Історія корпорацій. Пер. А. Дмитренко. Київ: Лабораторія. 2025. 384 с.
21. Мальтус Т. Р. Нарис про закон народонаселення. Пер. Р. Вербич. Київ: Арії. 2025. 240 с.
22. Міллер К. Чипова війна. Боротьба за найважливішу технологію у світі / пер. з англ. В. Цибки. Київ : Наш Формат, 2024. 432 с.
23. Мюррей Ч. Людське різноманіття. Природа статі, раси і класу. Пер. Є. Мірошніченко, О. Дем'янчук. Book Chef. 2025. 512 с.
24. Потехін, Ю.А. Клименко, І.Я. Тодоров, В.І. Андрейко. Міжнародна та регіональна безпека: навчальний посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2024. 312 с.
25. Скіннер К. Людина цифрова. Четверта революція в історії людства, яка торкнеться кожного. Харків: Фабула. 2020. 272 с.
26. Строков І. Політика міжнародної безпеки. Київ : Видавничий центр «Кафедра», 2026. 232
27. Франкопан П. Великі шовкові шляхи. Нова історія світу. Пер. Олексій Петюх. Лабораторія. 2024. 624 с.
28. Фролова О. В. Сучасна дипломатія: виклики та трансформації : монографія. Львів : Вид-во «Ліга-Прес», 2022. 416 с.
29. Шевченко М. В. Економічна дипломатія: теорія і практика : монографія / М. В. Шевченко. Київ : Вид. дім «Гельветика», 2023. 384 с.
30. Ягунов О. А. Дипломатія та міжнародні відносини: навчальний посібник. – Суми : Сумський державний університет, 2023. 280 с.

Допоміжна література

1. Аммус С. Біткоїновий стандарт. Альтернатива центральним банкам. Пер. М. Жиленко. Київ: Наш формат. 2025. 352 с.
2. Брюховецька О. Голоси Black Lives Matter. Львів. Львівський медіафорум. 2025. 432 с.
3. Кілгаллен Д., Мілз Г. Мистецтво війни і миру. Про наш вибір, коли у світі війна / пер. з англ. Н. Комарова. Київ : Дух і Літера, 2025. 360 с.
4. Корсунський С. Як нації відновлюються: досвід Східної Азії. Харків: Vivat. 2023. 192 с.

5. Левінсон М. Як морський контейнер зробив світ меншим, а світову економіку більшою. Пер. О. Приймак. Київ: Лабораторія. 432 с.
6. Меєр Е. Культурна карта. Бар'єри міжкультурного спілкування в бізнесі / пер. з англ. О. Дубчак. Київ : Наш Формат, 2025. 224 с.
7. Мілвард Б. Міжнародна торгівля і сталий розвиток. Економічні, історичні та моральні аргументи.
8. Нельсон С. Р. Океани зерна. Як американське збіжжя змінило світ. Пер. О. Дубневич. Київ: Чорна гора. 2025. 388 с.
9. Нотон Б., Цай К. Китайське диво і державний капіталізм. Від планової економіки до моделі прискореного зростання. Пер. Н. Томчевска-Попович. Київ: Наш формат. 2025. 416 с.
10. Родан Г. Сінгапурське економічне диво. Від британської колонії до азійського тигра. Пер. Н. Томчевска-Попович. Київ: Наш формат. 2025. 336 с.
11. Саїні А. Патріархи. Витоки нерівності. Пер. Н. Гриценко. Київ: Лабораторія. 2025. 336 с.
12. Склер Л. Проєкт «Ікона». Архітектура, міста і глобалізація / пер. з англ. О. Оксенич. Київ : Лабораторія, 2024. 416 с.
13. Совелл Т. Дискримінація і нерівність. Пере. Н. Дайнека. Київ: Наш формат. 2023. 296 с.
14. Томпсон Г. Безлад. Тяжкі часи у ХХІ столітті. Пер. Ганна Шаховська. Харків: Vivat. 2025. 512 с.
15. Фалоїн Д. Африка — не країна. Розвінчуючи стереотипи про строкатий континент / пер. з англ. Ю. Лазаренко. Київ : Наш Формат, 2025. 304 с.
16. Фішер К. С. Створено в Америці. Соціальна історія культури й характеру американців. Київ: Ніка-Центр Пер. П. Дениско. 2022. 512 с.
17. Харарі. Ю. Н. Nexus. Коротка історія інформаційних мереж від кам'яного віку до ШІ. Пер. Надія Хасцька. Book Chef. 2025. 640 с.
18. Крістенсен К., Оджомо Е., Діллон К. Парадокс процвітання. Як інновації можуть вивести нації з бідності. Пер. О. Замойська. Львів: Видавництво Старого Лева. 2024. 416 с.
19. Лін Чень Китайське диво і глобалізація. Від іноземних інвестицій до місцевих компаній-чемпіонів. Пер. Р. Ключко. Київ: Наш Формат. 2024. 256 с.
20. Фергюсон Н. Цивілізація. Як Захід став успішним. Пер. В. Циба. Київ: Наш Формат. 2024. 488 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
2. Foreign Policy in Focus. URL: <http://www.fpif.org>
3. Australian Institute of International Affairs. URL: <http://www.aiia.asn.au>
4. Brookings Institution. URL: <http://www.brookings.edu>
5. Carnegie Council on Ethics and International Affairs. URL: <http://www.cceia.org/index.html>
6. Centre for International Security and Cooperation. URL: <http://cisac.stanford.edu>
7. Centre for Strategic and International Studies. URL: <http://csis.org>
8. Foreign Policy Association. URL: <http://www.fpa.org>
9. International Institute for Strategic Studies. URL: <http://www.iiss.org>
10. Royal Institute of International Affairs (Chatham House). URL: <http://www.chathamhouse.org.uk>
11. International Relations and Security Network. URL: <http://www.isn.ethz.ch>

12. Japan Institute of International Affairs. URL: <http://www.jiia.or.jp/en>
13. South African Institute of International Affairs. URL: <http://www.saiia.org.za>
14. Swedish Institute of International Affairs. URL: <http://www.sipri.org>
15. Transnational Foundation for Peace and Future Research. URL: <http://www.transnational.org>
16. United States Institute of Peace. URL: <http://www.usip.org>
17. OECD AI Laboratory. URL: <https://oecd.ai>
18. The Economist – аналітичне видання. URL: <https://www.economist.com>
19. Foreign Affairs. URL: <http://www.foreignaffairs.com>
20. Journal of International Affairs. URL: <http://jia.sipa.columbia.edu>
21. Journal of Public and International Affairs. URL: <http://www.princeton.edu/jpia>
22. Journal of World Systems Research. URL: <http://jwsr.ucr.edu/index.php>
23. Pew Research Center. URL: <http://www.pewresearch.org>
24. World Values Survey. URL: <http://www.worldvaluessurvey.org>
25. Eurobarometer. URL: <https://europa.eu/eurobarometer/screen/home>
26. Afrobarometer. URL: <http://www.afrobarometer.org>
27. Asianbarometer. URL: <http://www.asianbarometer.org>
28. World Population Clock. URL: <http://www.worldometers.info>
29. The Global AI Index. URL: <https://www.tortoisemedia.com/intelligence/global-ai/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Вступ до фаху «Міжнародні відносини» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14787> .